

VAD-LEERLINGENBEVRAGING - INSTRUCTIEKAART LEERKRACHT

Jouw school heeft aandacht voor het thema alcohol en drugs en doet mee met de VAD-leerlingenbevraging. Met deze deelname aan de VAD-leerlingenbevraging leert de school de leefwereld van de leerlingen kennen en krijgt je school een schoolrapport op maat. Zo kunnen jullie gerichte acties ondernemen en heeft de school een communicatietool in handen om de dialoog over het thema te bevorderen.

De klassen krijgen één lesuur de tijd om de online vragenlijst in te vullen. Om dit zo vlot mogelijk te laten verlopen, bereid je dit best goed voor. Jouw instructies zijn belangrijk voor een correcte en eerlijke afname.

Bekijk hier het instructiefilmpje en/of lees hieronder verder. Het filmpje duurt een zestal minuten.

1. Hoe de bevraging voorbereiden?

- Zijn de leerlingen in jouw klas jonger dan 13 jaar?
Enkel wanneer er expliciete en geïnformeerde toestemming wordt gegeven door de ouder of voogd mag de leerling (jonger dan 13 jaar) de vragenlijst invullen. De school brengt op voorhand de ouders/voogd van leerlingen jonger dan 13 jaar op de hoogte met een brief en vraagt hierin expliciete toestemming. Check bij de verantwoordelijke voor de VAD-leerlingenbevraging op jouw school wie geen toestemming heeft gekregen. De school dient de expliciete toestemming te bewaren tot december van het jaar volgend op het schooljaar dat de leerlingenbevraging wordt afgenomen. Voor die leerlingen voorzie je een zinvolle educatieve invulling (bv. taak).
- Zijn de leerlingen in jouw klas 13 jaar of ouder?
Leerlingen die 13 jaar of ouder zijn, dienen geen expliciete toestemming te krijgen van hun ouder of voogd voor het invullen van de vragenlijst en het verwerken van de persoonsgegevens (bv. geslacht, leeftijd, onderwijsvorm, ...). Ze moeten wel, voor ze de bevraging invullen, zelf hun geïnformeerde toestemming geven. Dit wordt aan het begin van de vragenlijst gevraagd. Voorzie een zinvolle educatieve invulling (bv. taak) voor de leerlingen die niet wensen deel te nemen aan de VAD-leerlingenbevraging.
- Je kreeg een lijst met **kaartjes met unieke logingegevens** per leerling. Print deze lijst af en knip de kaartjes uit, zodat je tijdens de afname in de klas elke leerling een kaartje kan geven. Met deze kaartjes kunnen de leerlingen de bevraging opstarten. Als je niet voldoende kaartjes hebt, kan je er extra vragen aan de verantwoordelijke op jouw school.

- De afname gebeurt in groep, bv. in een klas- of studielokaal via **de computer of tablet van de school**. Voor de hoogste graad van bescherming dienen leerlingen de vragenlijst in te vullen via de **wifi van de school**. Op de dag van de afname kan je tijd besparen door deze startpagina <https://www.formdesk.com/vad/LLB> al klaar te zetten op de computers, zodat de leerlingen meteen kunnen inloggen.
- Er is **een filmpje en een instructiekaart voor leerlingen** met info om de vragenlijst te openen en in te vullen. We raden aan om het filmpje (duurt een drietal minuten) klassikaal met de leerlingen te bekijken. Het is ook handig om de instructiekaart leerlingen af te printen en deze naast de computer in het computerlokaal te leggen zodat de leerlingen deze kunnen bekijken tijdens het inloggen. Of je kan die op het scherm vooraan de klas projecteren. Om het afnameproces te versnellen, kan je de computers/tablets (eigendom van de school) zelf al startklaar maken zodat de leerlingen direct hun gebruikersnaam en wachtwoord kunnen invullen.
- Print de **vragenlijst** af en hou een exemplaar bij om vragen tijdens de afname te beantwoorden.

2. Aan het begin van de afname

STAP 1: Leg uit aan de leerlingen wat **de bedoeling** is en motiveer leerlingen om deel te nemen. Je kan zeggen dat de school werkt rond het thema alcohol en drugs en daarom meedoet aan de VAD-leerlingenbevraging.

STAP 2: Geef ook al mee waarover **de vragen** zullen gaan:

- de sfeer op school,
- middelengebruik (tabak, e-sigaretten, alcohol, geneesmiddelen en illegale drugs),
- gamen en gokken,
- de regels op school.

STAP 3: **Motiveer** de leerlingen om deel te nemen en leg uit dat noch de school, noch VAD kan achterhalen welke leerling wat heeft ingevuld in de vragenlijst. Geef de leerlingen ook mee dat er een vervangopdracht is voor de leerlingen die niet wensen deel te nemen aan de bevraging of die geen toestemming kregen van hun ouder/voogd (leerlingen jonger dan 13 jaar).

STAP 4: Benadruk bovendien dat **privacy** om de bevraging in te vullen, belangrijk is. Leerlingen kijken niet op elkaars scherm. Laat leerlingen ook niet onderling praten terwijl ze de vragenlijst invullen. Zo kunnen ze elkaar niet beïnvloeden om bepaalde antwoorden te geven.

Zorg dat de sfeer **vertrouwelijk** is. De houding van de leerkracht kan voor de leerlingen doorslaggevend zijn. Het kan maken dat ze eerlijk durven te antwoorden over hun eigen alcohol- en druggebruik, of net niet.

STAP 5: Deel de **kaartjes met logingegevens** uit. Benadruk dat de leerlingen tijdens het inloggen een nieuw wachtwoord van minimaal 6 karakters moeten kiezen en deze nadien terug opnieuw moeten ingeven. Hierdoor bieden we de leerling de garantie dat de school de ingevulde vragenlijst niet opnieuw kan inkijken met de logincode die de leerling willekeuring kreeg. Het is dus belangrijk dat ze hun nieuw gekozen wachtwoord onthouden. De gebruikersnaam dienen de leerlingen **NIET** te veranderen. Ze mogen de gebruikersnaam van hun loginkaartje behouden. Wanneer een leerling bij het invullen van de vragenlijst zijn of haar wachtwoord/gebruikersnaam niet meer weet, kan je best een nieuw kaartje met inloggegevens geven. Heb je geen extra logincodes? Vraag een extra kaartje met een logincode aan de organisator van de leerlingenbevraging op school.

STAP 6: Toon klassikaal **de instructievideo voor leerlingen** en/of overloop de **instructiekaart voor leerlingen** en leg stap per stap uit hoe het inloggen via <https://www.formdesk.com/vad/LLB> op de computer, smartphone of tablet werkt. Help de leerling indien nodig.

STAP 7: Benadruk dat de leerlingen de vraag of stelling best eerst **rustig lezen** voor ze een antwoord invullen.

3. Na de inlogprocedure en tijdens de afname

- Nadat de leerlingen zijn ingelogd, kan je vragen of er leerlingen zijn die niet deelnemen aan de leerlingenbevraging (cf. bij de start van de vragenlijst wordt ook naar de geïnformeerde toestemming van de leerling gevraagd. De leerling kan ook beslissen om niet deel te nemen). Geef deze leerlingen een zinvolle educatieve invulling.
- Bespreek vragen 3 en 4 klassikaal. In deze vragen wordt gevraagd naar het leerjaar en de onderwijsvorm. Door de modernisering van het secundair onderwijs is het studieaanbod in de 2e en 3e graad opgedeeld in studiedomeinen, finaliteiten en onderwijsvormen. Er zijn drie finaliteiten: doorstroomfinaliteit, dubbele finaliteit en arbeidsmarktgerichte finaliteit. Deze termen worden gebruikt in de vragenlijst, waarbij we tussen haakjes verwijzen naar de onderwijsvormen ASO, TSO, KSO en BSO. Bespreek klassikaal welke finaliteit de leerlingen moeten aankruisen en schrijf deze indien nodig op het bord. Raadpleeg vooraf de lijst (zie bijlage 1) met een overzicht van welke studierichting overeenkomt met welke finaliteit.

Hieronder vind je vraag 3 en 4 zoals opgenomen in de digitale vragenlijst.

In welk jaar zit je? *

- 1ste jaar
- 2de jaar
- 3de jaar
- 4de jaar
- 5de jaar
- 6de jaar
- 7de jaar
- Ik volg deeltijds onderwijs/leertijd/duaal leren

Welke studierichting volg je?

*(Weet je niet welke studierichting je volgt, vraag het aan je leerkracht) **

- Arbeidsmarktgerichte finaliteit (BSO)
- Dubbele finaliteit (TSO en KSO)
- Doorstroom finaliteit (ASO, TSO en KSO)

- **Belangrijk! Je kijkt niet mee naar de antwoorden die de leerlingen digitaal invullen**, noch fysiek, noch via pc-monitoring. **Als leerkracht mag je in geen enkel geval de bevestigingen inkijken of anderen (leerlingen, leerkrachten, directie, ouders, ...) de mogelijkheid geven dit te doen.** Daarnaast mag je als leerkracht/school **in geen enkel geval druk uitoefenen** (d.m.v. van een straf) op de leerlingen **om de digitale vragenlijst in te vullen**.
- Sommige vragen verwijzen naar een **tijdsbestek**. Zo betekent ooitgebruik dat de leerling het product ooit al minstens 1 keer gebruikt heeft. Gebruik in het laatste jaar betekent gebruik in de voorbije 12 maanden. Gebruik in de laatste maand betekent gebruik in de voorbije dertig dagen.
- Naast sommige woorden staat ook een **vraagteken**. Hier kunnen leerlingen op klikken voor meer uitleg. Als ze de vraag of een bepaald woord dan nog niet begrijpen, mogen ze uitleg vragen. Laat de leerlingen weten hoe ze jou om hulp kunnen vragen als ze iets niet begrijpen.
- De leerlingen krijgen **een lesuur de tijd** om de vragen in te vullen. Gemiddeld doen leerlingen er 20 tot 40 minuten over, maar dit kan sterk verschillen van klas tot klas. Het zal niet vaak voorkomen, maar gun die ene leerling die net iets meer dan een uur nodig heeft nog de benodigde extra minuten om de hele vragenlijst in te vullen.
- **Tot slot:** Alle leerlingen van de school moeten de kans krijgen om de bevestiging in te vullen. Anders zijn de resultaten niet betrouwbaar. Is het bevestiging van alle leerlingen in de klas in dezelfde week niet mogelijk bijvoorbeeld omwille van ziekte, ... dan signaleer je dit aan de verantwoordelijke van de leerlingenbevestiging op je school. Hij/zij meldt dit aan VAD. Er wordt dan met de school bekeken of het mogelijk is om de vragenlijst langer dan een week open te stellen voor de leerlingen die de vragenlijst nog niet konden invullen.

4. Wat te doen bij problemen met de afname?

Voor technische vragen of ondersteuning kan je contact opnemen met volgende personen:

Johan Rosiers

02 423 03 58

johan.rosiers@vad.be

Ellen Coghe

02 422 03 06

ellen.coghe@vad.be

Bijlage 1: Nieuwe indeling onderwijsvormen na modernisering

ARBEIDSMARKT				
STUDIEDOMEIN	BSO		BUSO OV3	
	2e GRAAD	3e GRAAD	OPLEIDINGSFASE	KWALIFICATIEFASE
STEM	Mechanica	Bouwplaatsmachinist Koetswerk Lassen-constructie Mechanische vormgeving Onderhoudsmechanica auto Vrachtwagenchauffeur	Basis metaal	Hoeknaadlasser Insteller plaatbewerker Monteur sanitaire en verwarmingsinstallaties Samensteller
			Basis mobiliteit	Bandenmonteur Fietshersteller Voorbewerker carrosserie
	Printmedia	Printmedia	-	-
	Schilderen en decoratie	Decoratie en schilderwerken	Basis schilderen en behangen	Medewerker schilder- en behangwerken
	Textiel	Textiel	-	-
	Zeevaart en zeevisserij	Zeevaart Zeevisserij	-	-
	-	-	-	Productiemedewerker
TAAL EN CULTUUR	Onthaal en recreatie	Onthaal en recreatie	-	-
VOEDING EN HORECA	Bakkerij	Brood- en banketbakkerij	Basis bakkerij	Medewerker (banket)bakkerij
	Restaurant en keuken	Grootkeuken en catering Restaurant en keuken	Basis horeca	Keukenmedewerker Medewerker fastfood Medewerker kamerdienst Medewerker spoelkeuken
	Slagerij	Slagerij	Basis slagerij	Medewerker slagerij

ARBEIDSMARKT				
STUDIEDOMEIN	BSO		BUSO OV3	
	2e GRAAD	3e GRAAD	OPLEIDINGSFASE	KWALIFICATIEFASE
ECONOMIE EN ORGANISATIE	Organisatie en logistiek	Logistiek	Basis organisatie en logistiek	Bestuurder interne transportmiddelen Magazijnmedewerker
		Onthaal, organisatie en sales		Polyvalent administratief ondersteuner Verpakker Winkelmedewerker
KUNST EN CREATIE	Artistiek-creatieve bewerkingen	Goud en juwelen	-	-
	Diamantbewerking	Diamantbewerking	-	-
	Decor en etalage	Decor, etalage en publiciteit	-	-
		Muziekinstrumentenbouw Uurwerkmaken		
LAND EN TUINBOUW	Paardenhouderij	Paardenhouderij	-	-
	Plant, dier en milieu	Dier en milieu Dierenzorg Groenaanleg en -beheer Groendecoratie Plant en milieu	Basis groenvoorziening en decoratie	Assistent plantaardige productie Medewerker florist Medewerker groen- en tuinbeheer
MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	Haar en schoonheidsverzorging	Haarverzorging Schoonheidsverzorging	Basis haarverzorging	Medewerker kapper
	Moderealisatie en textielverzorging	Moderealisatie Textielverzorging	Basis confectie en textielverzorging	Medewerker productielijn kleding, confectie en meubelstoffering Medewerker textielverzorging
	Zorg en welzijn	Assistentie in wonen, zorg en welzijn Basiszorg en ondersteuning	Basis logistiek onderhoud	Huishoudhulp zorg Logistiek assistent in de zorg Schoonmaker
SPORT	Beweging en sport	Beweging en sport	-	-
	Topsport (Finaliteit arbeidsmarkt)	Topsport (Finaliteit arbeidsmarkt)	-	-
STEM	Binnenvaart	Binnenvaart en beperkte kustvaart	-	-
	Bouw	Afwerking bouw Bouwplaatsmachinist Ruwbouw	Basis bouw	Medewerker ruwbouw Medewerker tegelzetwerken en dekvloeren Cementgebonden voeger
	Elektriciteit	Brom- en motorfietsinstallaties Datacommunicatie en netwerkinstallaties Elektrische installaties Fietsinstallaties Koelinstallaties Podiuminstallaties Preventief onderhoud machines en installaties Productie-industrie Sanitaire en verwarmingsinstallaties	-	-
	Hout	Binnen- en buitenschrijnwerk Binnenschrijnwerk en interieur	Basis hout	Machinaal houtbewerker Medewerker hout Paletten- en krattenmaker Plaatser binnenschrijnwerk Plaatser buitenschrijnwerk Plaatser interieurprojecten

DOORSTROOM en ARBEIDSMARKT		
STUDIEDOMEIN	2e GRAAD	3e GRAAD
	TSO/KSO	TSO/KSO
ECONOMIE EN ORGANISATIE	Bedrijf en organisatie	Applicatie- en databeheer Bedrijfsorganisatie Commerciële organisatie Internationale handel en logistiek
	Toerisme	Toerisme
KUNST EN CREATIE	Architecturale en beeldende kunsten	Architectuur en interieur Beeldende kunst
	Ballet	Ballet
	Beeldende en audiovisuele kunsten	Beeldende kunst
	Creatie en mode	Mode
	Fotografie	Fotografie
	Grafische technieken	Crossmedia Grafimedia
LAND EN TUINBOUW	Plant-, dier- en milieutechnieken	Agrotechnieken dier Agrotechnieken plant Dierenverzorgingstechnieken Natuur- en groentechnieken Tuinaanleg en -beheer
MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	Creatie en Mode	Mode
	Maatschappij en welzijn	Defensie en veiligheid Gezondheidszorg Opvoeding en begeleiding
	Wellness en lifestyle	Wellness en schoonheid
SPORT	Sport	Sportbegeleiding
	Topsport (dubbele finaliteit)	Topsport (dubbele finaliteit)
STEM	Binnenvaarttechnieken	Binnenvaarttechnieken
	Biotechnieken	Biotechnologische en chemische technieken
	Bouwtechnieken	Bouwtechnieken
	Elektromechanische technieken	Applicatie- en databeheer Autotechnieken Elektromechanische technieken Elektrotechnieken Industriële ICT Koel- en warmtetechnieken
	Elektrotechnieken	Elektronicatechnieken Elektrotechnieken Industriële ICT
	Grafische technieken	Crossmedia Grafimedia
	Houttechnieken	Houttechnieken
	Maritieme technieken dek	Maritieme technieken dek
	Maritieme technieken motoren	Maritieme technieken motoren
	Mechanische technieken	Mechanische vormgevingstechnieken
	Textielontwerp en prototyping	Textielontwerp en prototyping
	Textielproductietechnieken	Textielproductietechnieken
	Voertuigtechnieken	Autotechnieken
		Dentaaltechnieken Optiektechnieken Orthopedietechnieken Podiumtechnieken Vliegtuigtechnieken

DOORSTROOM en ARBEIDSMARKT		
STUDIEDOMEIN	2e GRAAD	3e GRAAD
	TSO/KSO	TSO/KSO
TAAL EN CULTUUR	Taal en communicatie	Taal en communicatie
	Toerisme	Toerisme
VOEDING EN HORECA	Bakkerijtechnieken	Bakkerijtechnieken
	Horeca	Horeca
	Slagerijtechnieken	Slagerij-traiteurtechnieken
	Toerisme	Toerisme

DOORSTROOM				
DOMEINOVERSCHRIJDEND ASO		STUDIEDOMEIN	DOMEINGEBONDEN TSO/KSO	
2e GRAAD	3e GRAAD		2e GRAAD	3e GRAAD
Economische wetenschappen	Economie-moderne talen Economie-wiskunde	ECONOMIE EN ORGANISATIE	Bedrijfswetenschappen	Bedrijfswetenschappen
Freinetpedagogie	-		Architecturale en beeldende vorming	Architecturale vorming
Grieks-Latijn	Grieks-Latijn Grieks-wiskunde	KUNST EN CREATIE	Beeldende en audiovisuele vorming	Audiovisuele vorming Beeldende vorming
Humane wetenschappen	Humane wetenschappen		Dans Muziek Woordkunst-drama	Dans Muziek Woordkunst-dram
Latijn	Latijn-moderne talen Latijn-wetenschappen Latijn-wiskunde		Land en Tuinbouw	Biotechnologische wetenschappen
Moderne talen	Moderne talen Moderne talen-wetenschappen	MAATSCHAPPIJ EN WELZIJN	Maatschappij- en welzijnswetenschappen	Welzijnswetenschappen
Natuurwetenschappen	Wetenschappen-wiskunde		Sport	-
Rudolf Steinerpedagogie	Rudolf Steinerpedagogie	STEM	Biotechnologische STEM-wetenschappen	Biotechnologische en chemische STEM-wetenschappen
Sportwetenschappen	Sportwetenschappen		Bouwwetenschappen	Bouw- en houtwetenschappen
Topsport-economie	Topsport-economie		Technologische wetenschappen	Informatica- en communicatietechnologie Mechatronica Technologische wetenschappen en engineering
Topsport-natuurwetenschappen	Topsport-wetenschappen		Taal en Cultuur	-
Yeshiva	Yeshiva	VOEDING EN HORECA	Biotechnologische wetenschappen	Biotechnologische en chemische wetenschappen

Bronvermelding: Infobrochure onderwijskiezer (27 september 2023). geraadpleegd op 5 september 2024, via https://www.onderwijskiezer.be/v2/secundair/sec_modernisering.php